

Ἐκδόθητι
δὲς τοῦ μηνός.
Τὴν ἑτησίαν
ἀριθ. 10.

Ἔτος τρίτον
Α. Ἰαν.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

Τ Ω Ν

ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

(ΕΚΚΑΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΒΑΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Δ. ΑΝΣΕΛΜΟΥ.)

Ἀριθ. 10. *σταγῆ* 1838. ἡμετέρας *Μαλου*.

ΠΕΡΙΔΗΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ, δύναμις τῆς φιλομαθείας. — ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ. Περὶ φθίνεσθρος. — ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ. Περὶ Βρασηλιανῶν. — ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ. Περὶ αἰῶν. — ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΓΡΩΣΕΙΣ. Περὶ ἀναλλιώτου συντηρήσεως τοῦ χροματες τῶν ἀνθίων. — ΓΕΩΡΓΙΑ. Περὶ κοπρίας. — ΔΙΑΦΟΡΑ. Τὸ Ἀρχιμηδίων κλίπετρον. — Μακροβιότης τῶν ἰγῶμων.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ἢ δὲκ αὐμῶντι νέρμαλι ὄν Δύναμις τῆς φιλομαθείας.

Τίποτε ἄλλο ἴσως δὲν ἀποδεικνύει τόσον ὅτι ὁ ἀληθὴς προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τὸ νὰ μανθάνῃ πάντοτε (ἐπειδὴ ἡ σοφία δὲν ἔχει ὄρα) ὅσον οἱ γέροντες, οἱ ὅποιοι φιλοτιμοῦνται νὰ αὐξήσωσι τὰς γνώσεις τῶν καὶ εἰς τὴν προβεθεηκοῦν ἡλικίαν φαίνεται τῶντι ἀξιοπαρατήρητον, ὅτι μόνον τὸ πάθος τῆς φιλομαθείας διαμένει θαλερόν, ὡς εἰπεῖν εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ ἔλα τὰ ἄλλα μαρανθῶσι καὶ ἐκλειψῶσιν. Ἰσως μάλιστα καὶ αὐξάνει προϊόντος τοῦ χρόνου, καθὼς ὁ φόβος τοῦ θεοῦ καὶ ἡ ἐλπίς τῆς μελλούσης ζωῆς.

Ὅταν οἱ νέοι ἔχωσι πρὸ ὀφθαλμῶν εὐσεβεῖς καὶ φιλομαθεῖς γέροντας, τοὺς λαμβάνουσιν ὡς κανόνα τῆς διαγωγῆς τῶν, καὶ νομιζομεν ἀδύναταν νὰ μὴ δοκιμάσωσι νὰ τοὺς μιμηθῶσιν. — Ἀλλ' ἡ εὐσεβεία καὶ φιλομάθεια εἶναι φυτὰ, τὰ ὅποια πρέπει κυρίως νὰ ἐπιμεληθῶμεν ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους τῆς παιδικῆς ἡλικίας· ἐπειδὴ τότε μόνον ῥίπτοντες βαθείας καὶ μακρὰς ρίζας ἀρχίζουσιν εἰς τὴν ἀνδρικήν ἡλικίαν νὰ ἀποδίδωσιν εὐχύμουσ καὶ γλυκεροὺς καρπούς· τεςθ *ἂν τοιγαῦθ ἐπίσιμα τῆσιθ εἰθ τοιτεν· τεςθ* ὁ

Ὁ δόκτωρ Ρείδ (Reid), καὶ εἰς τὰς ἐσχάτας τῆς ζωῆς του ἡμέρας διέμεινε φιλόπρονος, ἀκόλουθῶν μάλιστα μετ' πολλὴν περιέργειαν τὰς ἀκαταπαύστους προόδους τῆς χημείας. Ὁ δὲ διδάσκαλος Duguald Steward

ἀναφέρει τὸ ἀπόφθεγμα τοῦτο τοῦ διαδοῆτου οἰκονομολόγου Ἀδάμ Σμιθ, ὅτι ἀφ' ὧν τὰς ἀπολαύσεις τῆς γεροντικῆς ἡλικίας εὐαρεστεῖ μάλιστα τὸν ἄνθρωπον ἢ ἐπανάληψις τῶν φιλολογικῶν ἔργων τῆς νεότητος καὶ ἢ ἀνάγνωσις τῶν περισπουδάσων ἔκτοτε συγγραφεῶν, μαρτυρῶν καὶ αὐτὸς, ὅτι διήρχετο τοὺς τραγικούς ποιητὰς Ἕλληνας ἤδη γέρον μετὰ τὴν αὐτὴν κλίσειν, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἤδη νέος· ὅθεν ὁ Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης ἐραίνοντο πολλάκις ἀνοικτοὶ ἐπάνω τοῦ γραφείου του.

Ὁ Σωκράτης ἐμάνθνε νὰ κρούη μουσικὰ ὄργανα εἰς τὴν πρεσβυτικὴν ἡλικίαν του. Ὁ Κάτω ἐδιδάχθη ὀδοηκοντούτης τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ὁ Πλούταρχος· αὐτὸς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν περὶ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἡλικίαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ Θεόφραστος περὶ τὸ ἐννενηκστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του ἐπεχειρήσει νὰ συγγραφή τοῦ χαρακτῆράς του, ἦτο δὲ τόσο φιλόπονος, ὥστε μόνος ὁ θάνατος διέκοψε τὰς φιλολογικὰς ἐργασίας του.

Ὁ Πέτρος Ρονσάρδος, εἰς ἕκ τῶν πατέρων τῆς Γαλλικῆς ποιήσεως, ἐδόθη εἰς τὴν σπουδὴν τῶν γραμμάτων ἤδη προβεβηκώς τὴν ἡλικίαν· ἀλλὰ τὸ λαμπρὸν πνεῦμα καὶ ἡ σύντονος ἐπιμέλεια τὸν κατέστησαν ἐνάμιλλον τῶν ποιητῶν, τοὺς ὁποίους ἐθαύμαζεν.

Ὁ περίφημος Ἰταλὸς συγγραφεὺς Βωκάκιος ἦτο τριάκοντα πέντε ἐτῶν, ὅτε ἄρχισε νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὴν φιλολογίαν.

Ὁ μέγας Θεολόγος Ἀρνὼ (Arnaud) εἶχεν ἀκμάζοντα τὸν νοῦν καὶ μετεχειρίζετο μετὰ τὴν αὐτὴν τοῦ λόγου δύναμιν τὸν κάλαμον ἕως τὸ τέλος τῆς ζωῆς του.

Ὁ Ἑρρίκος Σπέλιαν (Ἄγγλος) ἄρχισε νὰ σπουδάζῃ τὰς ἐπιστήμας· καὶ τὴν φιλολογίαν περὶ τοὺς πενήκοντα χρόνους τῆς ἡλικίας, ὅθεν κατεστάθη ἔπειτα ὀνομαστὸς ὡς νομολόγος καὶ ἀρχαιολόγος. Ὁ περίφημος ὑπουργὸς τῆς Γαλλίας Κόλβερτ ἐπανῆλθεν ἤδη ἐξηκοντούτης εἰς τὴν σπουδὴν τῶν Λατινικῶν καὶ νομικῶν συγγραμμάτων.

Ὁ Τελλιέρ, ἀρχιγραμματεὺς τῆς Γαλλίας καὶ πολυμαθέστατος διαλεκτικὸς ἠγάπα νὰ συζητῆ διάφορα σπουδαῖα ὑποκείμενα μετὰ τὸν ἑγγονόν του.

Ὁ Δόκτωρ Johnson ἀφιερώθη εἰς τὴν μάθησιν τῆς Ὀλλανδικῆς γλώσσας ὀλίγους χρόνους πρὶν ἀπαθάνη.

Ὁ Μαρκέσιος de Saint Aulère ἄρχισε νὰ θεραπεύῃ τὰς Μούσας περὶ τὸ ἑβδομηκοντὸν ἔτος, ὅθεν τὸν ἐστεράνωσαν καὶ αὐταὶ μετὰ τὰ ἡδυπνώτατα ἄνθη· ἐπειδὴ οἱ στίχοι τοῦ Γάλλου τούτου ἀνακρέοντος διαπρέπουσι κατὰ τὴν ζωηρότητα τῶν ἐνοιῶν καὶ τὴν ἀρμονίαν τοῦ λόγου.

Ὁ Λουδοβίκος Μοναδῆσχος εἰς τοὺς 115 χρόνους τῆς ζωῆς του συνέγραψε τὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ αἰῶνός του· ὅθεν τὸν ἀναφέρει μετὰ θαυμασμιῶν ὁ Βολταίρος, ὅστις καὶ αὐτὸς εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ σπανιώτατα παραδείγματα τῆς γεροντικῆς φιλοπονίας.

Ὁ Κοορνχέρτ ἄρχισε περὶ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη νὰ μανθάνῃ Λατινικὰ καὶ Ἑλληνικὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα ἔπειτα καὶ ἐδίδαξεν εὐδοκίμως· ἀλλὰ καὶ ὁ Ogilby (μεταφραστὴς τοῦ Ὀμήρου καὶ Βιργιλίου) μόλις ἐγνώριζε τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν γλῶσσαν ἕως τὸ πεντηκστὸν ἔτος τῆς ἡλικίας του. Ὁ δὲ περίφημος διὰ τὰς ἠθικάς του γνωμολογίας καὶ ἐπιστημονικὰς ἀνακαλύψεις Φραγκλῆνος ἐνησχολήθη κυρίως εἰς τὴν τοιαύτην σπουδὴν μετὰ τοὺς πενήκοντα χρόνους τῆς ἡλικίας του. zβδμ

Ὁ διάσημος καὶ πολυγραφώτατος ποιητὴς τῆς Ἀγγλίας Dryden ἦτο σχεδὸν ἄγνωστος ὡς τοὺς 27 χρόνους τῆς ἡλικίας του. Εἰς δὲ τοὺς 68 ἐπεχειρήσει νὰ μεταφράσῃ ὁλόκληρον τὴν Ἰλιάδα· συνέγραψε δὲ τὰ ἀρίστα τῶν ποιημάτων του ἤδη γέρον. τὸνδ

Γνωρίζομεν καὶ εἰς τὴν πατρίδα μας σύμβουλόν τινα τῆς ἐπικρατείας, ὅστις ἂν καὶ πατὴρ πολυαριθμῶν τέκνων, καὶ πολυάσχολος διὰ τε τὰς ἰδίας αὐτοῦ καὶ τὰς ξένας ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας ἐπιφορτίζεται ἀπὸ ἀπλῆν ἀγαθότητα τῆς ψυχῆς του καὶ φιλανθρωπίαν, καταγίνεται ὁμως ἀπὸ τινος μετὰ τὸν αὐτὸν τῆς νεότητος ζῆλον εἰς τὴν μελέτην τῆς Ἀγγλικῆς φιλολογίας, τὴν ὁποίαν τιμῶμεν κατ' ἐξοχὴν διὰ τὴν ποικιλίαν ἐνταυτῷ καὶ τὴν ἐμβριθεῖαν ἀπληλαγμένην διόλου σχολαστικῆς φλυκίας.

Εἰς ἄλλο ἄρθρον θέλομεν περὶ τὰς ἐμπόδια καὶ φύσεως καὶ τύχης ὑπερπιδᾶ ἢ ἀληθῆς φιλομάθειας καὶ ἡ σύντομος τοῦ ἀνθρώπου ἐπιμονὴ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἢ κατ' ὀρθωσίην τινος πράγματος. (2.)

ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΑ.

Περὶ φθινοπώρου.

Ἐπειδὴ ἐμβαίνομεν εἰς τὸ φθινόπωρον νομίζομεν καλὴν νὰ εἰπωμέν τινα περὶ αὐτοῦ.

Ὁ ὥρσιος οὗτος καὶ πλουσιόδωρος καιρὸς τοῦ ἔτους, ὁ πρόδρομος τοῦ χειμῶνος ἀρχίζει εἰς τοὺς κατοίκους τῆς εὐκράτου καὶ κατεψυγμένης ζωῆς· ἔταν ὁ ἡλιος καταντήσῃ εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον τοῦ ζυγοῦ δηλ. τὴν 22 ἢ 23

Σεπτεμβρίου (κατὰ τοὺς δυτικούς) τελειώνει δὲ ὅταν ὁ ἥλιος φθάσῃ εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον τοῦ αἰγόκερω δηλ. τὴν 21 ἢ 22 Δεκεμβρίου.

Ἄλλ' εἰς τοὺς κατοίκους τῆς εὐκράτου καὶ κατεψυγμένης ζώνης τοῦ νοτίου ἡμισφαιρίου τὸ φθινόπωρον ἀρχίζει ὅταν ὁ ἥλιος ἐγγίσῃ τὸ πρῶτον σημεῖον τοῦ Καρκίνου δηλ. τὴν 21 ἢ 22 Ἰουνίου.

Διαρκῶντος τοῦ καιροῦ τούτου αἱ ἡμέραι ἐλαττοῦνται κατὰ τὸ μήκος, καὶ γίνονται μικρότεροι παρὰ τὰς νύκτας, ἐκτὸς τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ φθινοπώρου δηλ. τῆς ἰσημερίας, ἥτις εἶναι ἰσομήκης μετὰ τὴν νύκτα, διότι ὁ ἥλιος μένει ἐπάνω καὶ κάτω τοῦ ὀρίζοντος τὸν αὐτὸν καιρὸν.

Εἰς τὸ ἡμέτερον ἡμισφαίριον τὸ φθινόπωρον εἶναι ὁ καιρὸς τῆς συγκομιδῆς τῶν καρπῶν, τοῦ τρυγητοῦ, καὶ τοῦ σπορητοῦ. Αὐτὸν τὸν καιρὸν ἐκλέγουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οἱ πλοῦσιοι κάτοικοι τῶν πόλεων διὰ νὰ ἔκθωσιν εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὰς κώμας, καὶ νὰ διατρίψωσιν ἐκεῖ ὀλίγον. Ἐπειδὴ τότε ἡ μὲν θερμότης εἶναι μετρία, τὰ δὲ ἐδώδιμα ὅλα ἄφθονα· τότε δύναται τ.ς νὰ κυνηγήσῃ καὶ νὰ ἀλιεύσῃ καλλήτερον παρὰ εἰς ὅποιανδήποτε ἄλλην ἐποχὴν τοῦ χρόνου.

Περὶ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου τὰ διαβατικά πτηνὰ ἐτοιμάζονται καὶ συνέρχονται διὰ νὰ ἀναχωρήσωσιν εἰς ἄλλα κλίματα εὐκρατέστερα.

Τὸ φθινόπωρον εἶναι ὁ καιρὸς τῶν βροχῶν, αἱ ὁποῖαι ἀρχίζουσι μάλιστα κατὰ τὴν Νοέμβριον καὶ ἀκολουθοῦσιν ἕως 10 Δεκεμβρίου, ὁ καιρὸς τῶν ἀνέμων καὶ καταιγίδων. Ἡ θάλασσα εἶναι τότε ὀλίγον ἀσφαλῆς, καὶ γίνεται θέατρον πολλῶν ναυαγίων. Τότε μεταβαίνομεν ἀπὸ τὴν θερμότητα εἰς τὴν ψυχρότητα καὶ ἀπὸ τὴν ξηρασίαν εἰς τὴν ὑγρασίαν. Αἱ αἰφνῆδιαι δὲ αὐταὶ μεταβολαὶ τῆς ἀτμοσφίρας καθιστῶσι τὸν καιρὸν τῶν ἰσημεριῶν ἐπικίνδυνον εἰς τοὺς ἀρρώστους καὶ μάλιστα τοὺς φθισικοὺς, οἱ ὁποῖοι πίπτουσι τότε ἀπὸ τὸν μαρasmus, καθὼς τὰ κιτρινωμένα φύλλα τῶν δένδρων, τὰ ὁποῖα ῥίπτει κατὰ γῆς ὁ βορρᾶς. Γενικῶς δὲ ὅλαι αἱ ἀρρώστιαὶ ἔχουσι διάθεσιν νὰ γίνωνται τότε χρονικαί. Περὶ τὸ τέλος τοῦ φθινοπώρου συμβαίνουσι συχναίαι βροχαί, αἱ ὁποῖαι ὅταν ἀκολουθήσωσι πολλὰς ἡμέρας βαγδαῖαι, φέρουσι ψύχος πολὺ καὶ πάχνην.

Κατὰ τὸ φθινόπωρον ὁ οὐρανὸς εἶναι εὐδίας, ὥστε ἡ θεὰ τοῦ περιέχοντος ὅλη ἐμπνέει εἰς τὸν εὐαίσθητον ἄνθρωπον χαρὰν ἐνταυτῷ καὶ μελαγχολίαν ὃ ἀνὴρ χλιαίνεται, τὸ ἐσπέρας χύνεται εὐάρεστος δρόσος, τὰ σταφύλια ὠριμάζουσιν εἰς τὰς ἀναδενδράδας· τὰ φύλλα τῶν δένδρων χρωματίζονται διαφόρως, καὶ καταποικίλουσι τοὺς ἀγροὺς, τὰς πεδιάδας καὶ τὰ

δάση ἕως οὐ πέσωσι. Μετὰ ταῦτα ἔρχεται ὁ χειμῶν καὶ ἡ φύσις ὅλη φαίνεται τεθλιμμένη καὶ πένθιμος.

Αἱ ἡλικίαι τοῦ ἀνθρώπου ἔχουσι τινα ἀναλογίαν μετὰ τοὺς τέσσαρας καιροὺς τοῦ ἔτους· ἐπειδὴ ἡ παιδικὴ ὡς θερμὴ καθ' ἑαυτὴν ὑποφέρει καρτερικῶς τὸν χειμῶνα, ἡ μερακικὴ ἀναπτύσσεται κατὰ τὸ ἔαρ, ἡ νεανικὴ εὐαρεστεῖται εἰς τὸ θέρος· ἀλλὰ τὸ φθινόπωρον ἐλάττει ἰκανῶς τὴν ἀνδρικὴν, καθὼς ὁ χειμῶν τὴν γεροντικὴν.

ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ.

Περὶ Βρασιλιανῶν.

(Τέλος.)

Ἐκτὸς δὲ τούτου ὑπάρχει εἰς τὰ παλαιὰ τῆς βασιλείας δάση τόση πληθὺς βρωσίμων καρπῶν καὶ ῥιζῶν, ὥστε ποτὲ οἱ ἄγριοι δὲν δύνανται νὰ σερπθῶσι φυτικὴν τροφήν, καὶ ἂν ποτὲ πεινοῦν, τοῖς συμβαίνει τοῦτο μόνον ἐξ ἀδρανείας. Τρώγουσιν μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν τὴν ἐντερυώνην καὶ τῆς νέους καρποῦς τοὺς ὑπὸ τῆς φοινίκης τὰ φύλλα. Ὁ τρόπος κοτ' τοὺς συλλέγουσιν εἶναι εἰς ἄκρον ἐπιτήδειος, διότι ἀναβαίνουσι εἰς τὸν εὐδὺν καὶ ὑψηλὸν κορμὸν τοῦ δένδρου, λαμβάνοντες αὐτὸν μὲ τὰς χεῖρας, καὶ ἀκουμβῶντες μόνον μετὰ τοὺς πόδας ἐπ' αὐτοῦ· φθάσαντες εἰς τὴν κορυφὴν ἀποσποῦν τὰ ἐξωτερικὰ φύλλα ἕως οὗτο νὰ γίνῃ ὁ κορμὸς τόσον λεπτός, ὥστε νὰ θλάττει εὐκίλως· γυμνώσαντες δὲ ἐν δένδρον, κλίνουσι αὐτὸ διὰ τῆς βαρύτητος τοῦ σώματός των πρὸς πᾶν μέρος, μέχρις οὗτο νὰ φθάσῃ εἰς ἄλλο γειτνιαζόν δένδρον, εἰς τὸ ὁποῖον προσκολλῶνται ἀμέσως, διὰ νὰ τρυγήσωσιν καὶ αὐτὸ ὡς καὶ τὸ πρῶτον.

Ἡ διάρκειά τῆς διαμονῆς τῶν ἀγρίων εἰς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μέρος ἐξαρτᾶται ἢ ἀπὸ τῆς ζωοτροφίας των, ἢ ἀπὸ τοῦ μεταζῦ των, ἢ ἀπὸ τοῦ μετὰ τῶν Πορτογάλλων πολέμου των. Ὅταν μεταβάλλουσι τόπον διαμονῆς παραίτουσιν τὰς καλύβας των, μεταφέρουσι δὲ ὅλα τὰ σκεῦη των εἰς ψάθας τὰς ὁποίας αἱ γυναῖκες φέρουσι εἰς τὴν βάρην, δεδεμέναις μετὰ τινὴν περιτῶν τῶν, ὥστε ἡ κεφαλὴ φέρει σχεδὸν μόνη ὅλον τὸ βάρος· ὁμοίως μεταφέρουσι καὶ τὰς ζωοτροφίας των καὶ τὰ τέκνα των. Οἱ ἄνδρες πορευόμενοι φέρουσι μόνον τὰ τόξα καὶ βέλη των, διότι οἱ ἰσχυρότεροι καταπιέζουσι τοὺς ἀσθενεστέρους, καὶ μεταχειρίζονται τὴν ὑπεροχὴν των εἰς τὸ νὰ διανέωσιν τὰς ἀπολαύσεις καὶ τὰ ἄγθη ἐναντίως τοῦ ὀρθοῦ λόγου καὶ τῆς δικαιοσύνης. Τὰ πλεονόμενα ταῦτα σώματα διαβαίνουσι τοῖς

ποταμού, όταν δὲν εἶναι πολλὰ πλατεῖς, ἐπὶ γεφυρῶν τὰς ὁποίας ἔχουν εἰς τὰ πλεῖστα μέρη προκατασκευασμέναι, ὅσκις οἱ ἄποικοι ἢ ἐχθροὶ ἐγγώριοι δὲν τὰς κατέτρεψαν. Αἱ γέφυραι αὗται τῶν ὁποίων τὸ σχήμα φαίνεται εἰς τὴν ἐπισυντημένην εἰκόνα, εἶναι τῆς ἀπλουστεράς δυνατῆς κατασκευῆς. Σὺγκεινται ἀπὸ δύο σχοινία ἀπὸ ἔρποντα ρυτὰ συνισταμένα, καὶ δεδεμένα εἰς δένδρα εἰς τὰς δύο ὄχθας τοῦ ποταμοῦ, χωρὶς νὰ εἶναι ἐντεταμένα πολύ. Εἰς τὸ ἐν τῶν σχοινίων τούτων θαίνουσι, καὶ τὸ ἄλλο, ὑψηλότερα κείμενον, κρατοῦν μετὰ τὰς χεῖρας διὰ νὰ μένουσι εἰς ἰσοσταθμίαν.

Δὲν εἶναι σπουδῆς ἀνάξειοι τῶν ἀγρίων τούτων ἀνθρώπων αἱ ἐφευρέσεις, δι' ὧν ὑπερβαίνουσι ποταμὸν χωρὶς νὰ κολυμβήσουσι, ἢ χωρὶς πλοίαρικαι; Αὐτὴ ἀναμφιβόλως εἶναι ἡ πρώτη ἰδέα τῶν κρεμαστῶν δερματίνων γεφυρῶν τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, συγκειμένων ἀπὸ ἔδατος, ξύλινον, πλατὺ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥπτον, στριζόμενον κατὰ τὰ δύο τοῦ ἄκρου εἰς στερεὰ σχοινία πλεγμένα ἀπὸ βουδάλινον δέσμα, καὶ κρεμάμενον ἐπίσης κατὰ τὰ ἄκρα τοῦ μετὰ δέσματος ἐνὸς δακτύλου πάχους ἀπὸ ἄλλα σχοινία τῆς αὐτῆς φύσεως ἀνώτερον κείμενα. Αἱ γέφυραι αὗται εἶναι κατασκευασμέναι ἀπὸ τοσοῦτον ἑλαστικὰς συστατικὰς, ὥστε κλονοῦνται πρὸς πᾶσαν διεύθυνσιν καὶ προξενοῦν φῶρον εἰς τὸν διερχόμενον, καὶ ὁ ἄπειρος αὐτῶν ὁδοιπόρος σπανίως δύναται νὰ τὰς διχθῆ ἔριππος. Ὅσον ἀτελεῖς καὶ ἂν εἶναι αὗται, ἀποδεικνύουσιν ὅμως θαυμάσιον πολλῶ ἀνώτερον πολιτισμὸν ἀπὸ τὸς τῶν Βρασιλιανῶν. Ἀλλ' οὕτως ἀρχεταὶ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, καὶ ἀκατασχέτου προόδου ὧν ἐπιδεικτικὸς, καταπᾶ εἰς τὰς κρεμαστικὰς σιδηρᾶς γεφυράς τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Παρισίων. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ λησμονώμεν ὅτι καὶ οἱ κρημασμένοι οὔτοι τὴν σήμερον λαοὶ τὰ θαύματα τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ οἱ παλαιοὶ τῶν διδάσκαλοι, ἦσαν ὅλοι πρὸ αἰῶνων ἄγριοι, βασσοδίαιτοι ὡς οἱ Βρασιλιανοὶ, ἀναπαυθέντες δι' ἑαυτῶν, καὶ ὅτι οἱ θεωροῦντες τοὺς ἀγρίους ὡς ὄντα πεπλασμένα μόνον διὰ τὴν δουλείαν ἑλασφικμοῦν πρὸς τὸν θεόν καὶ τοῖμοῦν νὰ ἐπιβάλλουσι ἱεροσόβουλον χεῖρα εἰς τὸν σπῆρον, τὸν ὁπίον ἢ χεῖρ τοῦ ἐφύτευσε διὰ νὰ ἀναφυῇ ποτὲ ἀπ' αὐτοῦ νέου καὶ καθαροῦ πολιτισμοῦ λαμπρὸν μέλλον. Ἀλλὰ τὴν μεγάλην ταύτην ἀλήθειαν δὲν εἶχεν ἐνοήσει ἢ ἐπὶ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς εἰς προλήψεις καὶ σκότος φανατισμοῦ κολιλομένη Ἑυρώπη, ὥστε ἀντὶ λόγων εἰρήνης καὶ ἀδελφότητος, ἔφερε μάχισαν καὶ πῦρ εἰς τ' ἀναρίθμητα ἄλλα ἄσπλα, ἀνύποπτα καὶ ἀσθενῆ ἑκατομμυρίων ἑκατομμύρια τοῦ νέου κόσμου, ἂν δὲ ὑπῆρ-

χε καὶ τις καρδία εὐγενεστέρα, εἰς ἣν ἡ φιλανθρωπία ἐσυνηγόρει ὑπὲρ τῶν ἀθλίων τούτων θυμάτων τῆς Ἑυρωπαϊκῆς βαρβαρότητος, ἢ ἑλλειψὶς φῶτων παρέσυρε τὴν φιλανθρωπίαν καὶ ἀντὶ νὰ προσφέρωσιν εἰς τ' ἄπλα εἰκεῖνα παιδία τῆς φύσεως κατὰ μικρὰς δόσεις τὸ πόμα τῆς ἀληθείας, τοὺς κατέπνιγαν εἰς αὐτὸ, καὶ καταστρέφοντες ὅλας τὰς δοξασίας των, ὅλας τὰς ἰδέας ὅσας τὸ κατὰ τῆς ἀγριότητος ἀντικαλαίον πνεῦμα των εἶχε κατορθώσει νὰ σχηματίσῃ, ἀντικαθίστων ἀντ' αὐτῶν λέξεις καὶ δόγματα τῶν ὁποίων δὲν ἐδύναντο νὰ συλλάβωσιν τὴν βαθύτητα, κ' ἐξολόθρευον οὕτω τὸ τρυφερὸν βλάστημα τῆς μελλούσης προόδου των. Μόλις σήμερον ἡ Ἑυρώπη ἐνοήσασα τί χρεωστῆ εἰς τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος καὶ εἰς ἀξιωτέρας τῆς ἐποχῆς ἀναπτρωθεῖσα ἀρχάς, ἐπρόφερε τὴν ἀπόφασιν τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δούλων εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἢ ἐσέφεθη περὶ τρόπων λυσιτελεστερῶν πρὸς ἐξευγενισμόν αὐτῶν. Πολλὸς δὲ δὲν θέλει παρέλθει χρόνος καὶ οἱ εἰσέτι ἀπὸ τὸν δαίμονα τῆς φιλαυτίας καὶ φιλαργυρίας εἰς ἀντίθεσιν κατὰ τῶν γενναίων τούτων βουλῶν κινούμενοι πάροικοι τινὲς τῶν μεσημβρινῶν ἐπαρχιῶν τοῦ ἡνωμένου κράτους τῆς Ἀμερικῆς, πίνοντες τὰ δάκρυα τῶν δυστυχῶν δούλων, καὶ ἐντρυφῶντες εἰς τοὺς στεναγμοὺς αὐτῶν, θέλουσι συναισθανθῆ τὸ ἀποτρόπαιον τῶν ἰδιοτελῶν των ἀρχῶν, ἢ καὶ ἂν ἡ καρδία των ἐσκληρύνθη εἰς λίθον, θέλουσι κἂν ἀκούσει βομβοῦσαν εἰς τὰ ὦτα των τὴν καταβοὴν ὄλων τῶν ἐναρέτων, ὄλων τῶν μὴ ἀποθηριωθέντων ὄλου τοῦ κόσμου, θέλουσι ἐρυθριάσει, καὶ θέλουσι βίβει κατὰ γῆς τὸ τάλαντον τὸ ὁποῖον λαμβάνουσι ὡς τιμὴν τοῦ αἵματος τῶν ἀδελφῶν των. (1)

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ.

Περὶ Οἴνων.

Οἱ Ἕλληες καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ἄνδρες ἀρετὰ φιλόποτοι, καυγώμενοι μάλιστα ἐνίοτε κατὰ τὴν μέθην, εἶχον διάφορα εἶδη οἴνων. Μεταξὺ δὲ τούτων ἐτιμῶντο μάλιστα ὁ Χῖος, Τενέδιος, Φαλερινιακός, Ὀπιμιανός, Μασσιχός κτλ.

Τινὲς ἐκ τῶν οἴνων τούτων ἦσαν ἀρωματισμένοι μετὰ πίσσαν, μαστίχην καὶ διάφορα εὖσσμα χόρτα. Πολλοὶ δὲ ἐφυλάττοντο διὰ πολλῶν χρόνων καὶ ἐλάμβανον ἐκ τούτου πλειοτέραν ἀξίαν.

Vinague perpetuis certantia fastis.

Ὁ ἀράτιος ἀναφέρει οἶνον 70 σχεδὸν ἐτῶν· ἀλλ' ἐπίνετο ἐνίοτε οἶνος καὶ ἐκάτον ἐτῶν· ὁ δὲ Ὀπιμιανὸς κατασκευασθεὶς ἐπὶ τῆς ὑπατείας τοῦ Ὀπιμίου εἶχε 200 ἐτῶν ἡλικίαν.

Θέλοντες δὲ νὰ διατηρήσωσιν εἰς τόσῳ μακρὸν χρόνον τοὺς οἶνους οἱ Ῥωμαῖοι ἐπόκνον τὸ γλεύκος ἐξατμίζοντες αὐτὸ μέχρι συστάσεως μελιτώδους. Οἱ δὲ Ἀκκεδαμόνιοι ἐβραχίζον καὶ αὐτοὶ τὸ πέμπτον μέρος τοῦ οἴνου, καὶ ἔπειτα ἐφύλαττον τὸν οἶνον ὡς τέσσαρας χρόνους.

Ἄλλ' ὁ ἐξατμισμὸς, περὶ τοῦ ὁποῖου εἴπαμεν, δὲν ἦτο παντέλῳ ἀναγκῆς εἰς τὴν διατήρησιν τοῦ οἴνου. Οὕτω π. χ. τινὲς Γερμανικοὶ οἶνοι διατηροῦνται διακόσια καὶ τριακόσια ἔτη· εἰς δὲ τὸ Στρασβούργον εὐρίσκονται βυρέλιον οἴνου τετρακοσίων ἐτῶν, πολλὰ δὲ ἄλλα περιέχοντα οἶνον ἐπέκεινα τῶν ἐβδομηκοντα ἐτῶν· ἀλλ' οἱ καθ' ὑπερβολὴν παλαιοὶ οὗτοι οἶνοι διατηροῦνται μᾶλλον χάριν περιεργείας παρὰ πρὸς χρῆσιν· ἐπειδὴ καταντῶσι πολὺ παγεῖς, ἐκτὸς δὲ τούτου καὶ ἀνοστοῖ.

Πρὸ τινῶν ἤδη ἐτῶν εὐρέθησαν εἰς παλαιὸν (φρέαρ) πηγάδιον τοῦ Λονδίνου τινὰ βωκαλίαν οἴνου, ὅστις ἀπὸ διαφόρους περιστάσεις καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ ὕδατος καὶ τὸ σχῆμα τῶν βωκαλίων ἐκρίθη παλαιότητας, καὶ ἐπειδὴ ἦσαν περικυκλωμένα ἀπὸ κίτρινα ξύλα, ἐνόμισαν ὅτι ὁ οἶνος οὗτος ἔμεινε θαμμένος ἐκεῖ ἀπὸ τὴν μεγάλῃν πυρκαϊᾶν τοῦ Λονδίνου κατὰ τὸ 1666. Ἐν δὲ ἐκ τῶν βωκαλίων τούτων περιεῖχεν ἡδύτατον μαλαγίτην· ἀλλὰ τῶν ἄλλων τὸ ἀλκοόλιον μετεβλήθη εἰς ὕξιδιον, ἢ δὲ συτικὴ ὕλη κατίνησεν εἰς σίψιν (Braund's Journal, I 136).

Τέλος ἀνασκαπτομένης τῆς Ἡρακλείας, ἡ ὁποία ἐτάφη πρὸ δεκαεπτὰ ἡδὴ αἰῶνων ἀπὸ τὴν πυρῶδῃ ὕλῃν τοῦ Οὐεσσούτου ὄρους, εὐρέθη ἐντὸς ὑπογείου τινὸς πηλίνου ἀγγείου περιέχον οἶνον, ὅστις κατὴντησεν ἀπὸ ὑγροῦ σερρέδος, ὅμοιος μὲ πορῶδῃ καὶ ἰσχυρὸν ὕδρον, διὰ τὴν ἐξατμίσιν βέβαια.

Οἱ οἶνοι τῶν ἀρχαίων ἦσαν γενικῶς τόσοσιν πυκνοὶ, ὥστε ἠναγκάζοντο νὰ τοὺς διαλύσωσιν εἰς θερμὸν ὕδωρ καὶ διηκίζοντο πρὶν κατασταθῶσι πότε μὲν κατὰ τὸν Ἀριστοτέλην καὶ Πλίνιον. Φαίνεται δὲ ὅτι δὲν ἀνέξεν πολὺ, καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ οἱ ἀρχαῖοι συνείθιζον νὰ τοὺς βραχίζωσι, πρᾶξις, ἣτις ἐμπροσθὶς τὴν ἀνάξιν τοῦ οἴνου ὄνεν πολλὰ γλυκὰ ποτὰ μένουσιν ἀδιάφθορα, ἢ προηγουμένως βρασθῶσιν.

Ἐκ τούτων δὲ πάντων συμπεραίνομεν ὅτι τῶν ἀρχαίων οἱ οἶνοι διεκρίνοντο κατὰ τὴν πολλὴν ποσότητα τοῦ ἀκάχαρος, περιεῖχον δὲ ὀλίγον ἀλ-

κοόλιον· διὰ τοῦτο ἐπήγνυν τόσον εὐκόλως εἰς μετρίας σχεδὸν ψυχρότητας. Ὁ Ξενοφῶν π. χ. ἴσοσεῖ ὅτι ἐπιστρέφοντες οἱ 10,000 Ἕλληνες ἀπὸ τῆς Σαν τόσον ψυχρὸς καὶ χιόνιον εἰς τὰς πεδιάδας τῆς Βιθυνίας, ὥστε ὁ οἶνος ἐπήξεν εἰς τὰ ἀγγεῖα (Ἀνάξαις Ζ). Ὁ δὲ Ὄβιδιος, ἐξόριστος εἰς τὴν κάτω Μυσίαν, τὴν σημερινὴν Βουλγαρίαν, λέγει ὅτι οἱ περιχώροι ἐλάμβανον τὸν οἶνον εἰς κρημάτι· «nec hausta meri, sed data frusta bibunt» (Tristia)· ὁ δὲ Βιργίλιος διηγούμενος περὶ τῶν κατὰ τὰ θέρεια παράλια τοῦ Εὐξείνου, λέγει ὅτι ἐσχίζον μὲ πελέκις τὸν παγωμένον οἶνον.

Ἡ πῆξις τοῦ οἴνου δὲν φαίνεται παράδοξον πρᾶγμα· ἐπειδὴ γνωρίζομεν ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ἀλκοόλιον πήγει, ὅταν δὲν τύχη καθαρὸν, δηλ. πυκνοῦται τὸ ὑδάτωδες αὐτοῦ μέρος· ὁ Βούλος ἐπήξει διὰ τοῦ πάγου Γαλλικοὺς καὶ Ἰνδικούς οἶνους. Τοῦτο δὲ συμβαίνει ἐνίοτε αὐτομάτως εἰς τὴν Μόσχαν κτλ. καὶ πολὺ συνηθέστερον εἰς τὰ ὑπερβόρεια κλίματα.

Ἀναγορευθεὶς αὐτοκράτωρ ὁ Πρόβος συγχώρησεν εἰς τοὺς Γαλάτας καὶ Ἐπιτανούς νὰ φυτεύσωσιν ἀμπέλους.

Οἱ δὲ Γερμανοὶ ἦσαν γνωστοὶ διὰ τὴν φιλοποσίαν τῶν κινωμένων νογίλιθ· Ἀλλὰ πότε τὸ ἀλκοόλιον ἐχωρίσθη ἀπὸ τὸν οἶνον· ἴσχυρο ἔβουχ

Ὁ Πλίνιος ἀκαζῶν κατὰ τὸν πρῶτον αἰῶνα τοῦ χριστιανισμοῦ ἀρξῆκε περιεργον σύγγραμμα περὶ οἴνου, ἀλλὰ δὲν ἀναφέρει τὸ ἀλκοόλιον.

Ὁ δὲ Γαλλνὸς ζῶν μίαν ἑκατονταετηρίδα ὑστερον ἀναφέρει τὴν διασάλαξιν τῶν ἀνθῶν· ἀλλὰ δὲν λέγει τί περὶ ἀλκοολίου. Σιωπῶσι δὲ ὁμοίως Ῥαζῆς Ἀλβουκασις καὶ Ἀβικένας, τρεῖς Ἀραβικοὶ ἰατροὶ διάσημοι διατριψαντες κατὰ τὴν δεκάτην καὶ ἐνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα.

Πρῶτος ὁ Ῥαυμόιδος Λουλλὺ ἀποθανὼν τῷ 1315 περιγράφει τὴν διασάλαξιν τοῦ ἀλκοολίου ὡς νέον ἐφεύρημα.

Ὁ δὲ Μιχαὴλ Σαθοναρόλ, τοῦ ὁποῖου τὸ περὶ ἀλκοολίου σύγγραμμα ἐξεδόθη τῷ 1560, λέγει ὅτι οἱ ἰατροὶ τὸ ἐθεώρουν ὡς μακροβιωτικόν, ὅθεν τὸ ὠνόμασαν aqua vitæ δηλ. ζωῆς ὕδωρ.

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΙΑΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ.

Περὶ ἀναλλοιώτου συντηρήσεως τοῦ χρώματος τῶν ἀνθῶν.

Ἄν θέλῃς νὰ φυλάξῃς ἀδιάφθορον τὸ φυσικὸν χρῶμα τῶν ἀνθῶν καὶ ἀφ' ἑτρανθῶν, βύβισον αὐτὰ εἰς ἀλκοόλιον. Τὸ χρῶμα θάλει πρὸ ὅντι μακροχρό-

κατ' ἀρχὴς, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου ἔπειτα θέλει ἐπαναλάβει τὴν πρῶτην λαμ-
πρότητα, ἥτις διακρίνεται εἰς τὸ ἐξῆς σχεδὸν ἀναλλοίωτος.

Χρῦσωμα σιδήρου.

Διάλυσον εἰς βασιλικὸν ὕδωρ (ὑδροχλωρονιτρικὸν ὄξυ) διὰ τοῦ πυρὸς
ὅσον ἀρκεῖ χρυσίου εἰς τὴν ποσότητα τοῦ ὕγρου· ἔπειτα πρόσθεσε ταρταρι-
κὴν πότασσαν (τρυγίαν ἢ τρυγίαν καθαρὰν), σχηματίσων μίγμα δηλαδὴ
εἶδος ζύμης, καὶ ἀφοῦ βρέξῃς μετ' ὕδωρ ἢ ἀπλῶς μετ' οἶνον (σάλιον) τὸν λαμπρὸν
σίδηρον ἢ χάλυδα (τζελίκι) καθὼς π. γ. τὴν λεπίδα μαχαίριου ἢ ξυραφίου,
ἔπειτα δὲ τρίψῃς αὐτοῦ· μετὰ τὸ εἰρημένον μίγμα, τὸ μέταλλον θέλει
χρυσωθῆ παραυθῆ· ἔπειτα πλύνετο εἰς ψυχρὸν ὕδωρ. Ἄν δὲ ἐπιθυμῆς νὰ
κολλήσῃ πολὺς χρυσοὺς ἐπάνω, δύνασαι νὰ βάλῃς εἰς τὸ πρῶτον χρῦσωμα
καὶ φύλλον χρυσοῦ, μετὰ δὲ ταῦτα νὰ τρίψῃς τὸ μέρος, νὰ τὸ ἐκθέσῃς εἰς
μέτριον πῦρ καὶ μετὰ ταῦτα νὰ τὸ στιλβώσῃς.

Στίλβωσις τῶν χρυσωμάτων.

Ἄν θέλῃς νὰ στιλβώσῃς καὶ νὰ καθαρῖσῃς τὰ χρυσαῖα σκεύη, διάλυσον
ὀλίγον ἀμμωνιακὸν ἄλας εἰς τὸ οὔρον βράσον μ' αὐτὸ τὸ διάλυμα τὰ
χρυσὰ σκεύη· καὶ θέλουσιν ἐκδῆ λαμπρότητα.

Ἐμπόδισις τῆς σκωρίας.

Ἐνωσον μετὰ βρονεϊκίον $\frac{4}{5}$ πνεύματος τερεβινθίνης καὶ βάλῃς ἔπειτα
τὸ μίγμα εἰς τὸν σίδηρον μετ' σπογγάριον καὶ θελεῖς ἰδεῖ ὅτι ποτὲ πλέον
δὲν σκωριάζει.

Κόλλημα φαρφουρίων.

Τὸ σκόροdon κοπανισμένον εἰς μαμαρίνον ἰγδίον (γυδιὸν) ἐκβάλλει χρυ-
μὸν ὅστις συγκολλᾷ στερεώτατα τὰ συντριμμένα τεμάχια τοῦ φαρφουρίου,
ὥστε μόλις φαίνεται.

Σημειωτικὸν τῶν ὀθορίων (παρικῶν) μέλαν.

Λάβε νιτρικῷ ἀργύρου εἴτε πέτρας τῆς κολάσεως μίαν δραχμὴν, ἐλα-
φροῦ διαλύματος εἴτε ἐμβάμματο· δηλ. ἀλκοολίου κηκίδου δύο δραχμάς· βρέ-
ξον δὲ τὸ πανικὸν πρότερον μετὰ τὸ ἀκόλουθον ὑγρὸν δηλ. τρυγίας μίαν οὔγ-
για, ὕδατος μίαν καὶ ἡμίσειαν, καὶ ἄρε· νὰ ξηρανθῇ τὸ μέρος πρὶν σημειώ-
σῃς γράμματα.

Διατήρησις τῶν ὀπωρικῶν.

Λάβε μίαν λίτραν ἀμμωνιακοῦ, δύο ἀρμενικοῦ βόλου (κιλερμενί), τέσ-
σαρα ἄμμου, χωρὶς μέρη χρώματος, καὶ ἔνωσον αὐτὰ. Σύλλεξοι τὰ ὀπωρικὰ

μετὰ τὴν χεῖρα πρὶν τελείως ὠριμάσῃσι καὶ ἄφες νὰ ἔχωσι τὸν μίσχον των
(οὐραν) ἔπειτα βάλῃς τα τακτικῶς εἰς πλατύστομον ὑέλινον ἀγγεῖον, τοῦ
ὁποίου σκέπασον τὴν κορυφὴν μετ' ἐλιωμένον χαρτίον καὶ φέρε ἔπειτα αὐτὸ
εἰς ξηρὸν τόπον, διὰ νὰ τὸ βάλῃς εἰς κουτίον γεμάτον τριγύρω ἕως τεσσά-
ρων δακτύλων πάχους μετὰ τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα εἶδη· ὥστε νὰ ἦναι τρόπον
τινὰ θαμμένον τὸ ὑέλινον ἀγγεῖον. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τὰ ὀπωρικὰ
αὐτὰ θέλουσιν εἶναι τόσον ὠρκαία, ὅσον ἦσαν ὅτε τὰ ἔβαλες εἰς αὐτό. (2)

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α.

Ἰδίως δὲ περὶ κοπρίας.

Ἀπὸ τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας, ὅσας ἔχομεν χρεῖαν νὰ φέρωμεν εἰς τὴν
Ἑλλάδα, καμία βεβαίως δὲν ἔχει τόσον ἄμεσον σχέσιν μετὰ τὸν δημόσιον
πλοῦτον, ὅσον ἡ γεωργία· ἐπειδὴ αὐτὴ δίδει μὲν τὴν ἀκτεργαστον ὕλην εἰς
τὰς τέχνας, κινεῖ δὲ τὸ ἐμπόριον, γειμίζει δὲ τὸ ταμεῖον τοῦ κράτους ἀπὸ
χρήματα, τὰ ὅποια δαπανῶνται εἰς πολυπληθεῖς οἰκογενεῖς, ὡς μισθὸς
ὑπερρείας, ἢ διαφόρων ἔργων ὠρελείας καὶ καλλωπισμοῦ. Ὅθεν εἰς τὴν Εὐ-
ρώπῃν ὄχι μόνον ἡ κυβέρνησις ἐμψυχώνει τὰ γεωργικὰ ἐπιχειρήματα, ἀλλ-
ὰ καὶ οἱ ἰδιῶται πολὺ περισσότερον συνεισφέρουσιν εἰς ἑταίρειας ἐκκολούου-
σι τὴν πρόδον τῆς γεωργίας καὶ βραβεύουσι κατὰ διαφόρους τρόπους τὰς
ὠφελίμους ἀνακαλύψεις καὶ μεθόδους.

Μία δὲ ἀπὸ τὰς ἑταίρειας τούτας ἡ ὀνομαστοτάτη εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅπου
ἡ ἀγρονομικὴ ἀκμῆζει, καθὼς εἰς τὴν Ὀλλανδοβελγίαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων
γεωργικῶν μαθημάτων, τὰ ὅποια συνήργησε νὰ παραδίδωνται, παρεκάλεισε
καὶ τὸν ἐνδοξότατον σοφὸν Δεσπὸν νὰ διδάξῃ δέκα ὀλοκλήρους χρόνους καὶ
ἴσως ἐπέκεινα τὴν χημείαν ἐφαρμοσμένην εἰς τὴν γεωργίαν, ὅποια σήμερον
κατ' ἴκνησε εἰς τὴν Εὐρώπῃν. Ἐπειδὴ ἡ γεωργία δὲν ὑπάρχει τόσον εὐκόλος
καὶ ἀπλή τέχνη, ὅσον ἦτο εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Ηἰσιόδου καὶ Βιργιλίου καὶ
ὅσον φαίνεται μεταξύ ἡμῶν, ἀλλ' ἔχει σχέσιν μετὰ πολλὰς ἐπιστήμας, ἐξπι-
ρέτως δὲ μετὰ τὴν χημείαν· διὰ τοῦτο ὡς εὐγενεστάτην καὶ περιεργὸν καὶ ὑ-
γειωφελῆ καὶ πλησιάζουσαν τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν μητέρα του τὴν φύσιν
ἐπιμελοῦνται τὴν γεωργίαν μεγάλοι κατὰ τὴν σοφίαν, τὸν πλοῦτον καὶ τὸ
γένος ἄνδρες, ὥστε ὁ περίφημος Δεσπὸς ὁμολογεῖ, ὅτι ὠφελήθη μάλιστα πολὺ
ἀπὸ τὰς περὶ χημείας γνώσεως τοῦ Δουκὸς de Bedford.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ ζητήσωμέν τι ἐπὶ ἀγρονομίας, χωρὶς νὰ πληροφορηθῶμεν, ὅτι φωτίζεται καὶ βοηθεῖται ἀπὸ τὴν γημίαν. Ἄν ἀγρός τις τύχη π. χ. ἀκαρπός καὶ θέλωμεν νὰ τὸν βελτιώσωμεν, πρέπει χημικῶς νὰ εὐρωμεν τὴν αἰτίαν τῆς ἀκαρπίας, ἐπειδὴ ἀναμφιβόλως προέρχεται ἀπὸ κακὴν τινα σύνθεσιν τῆς γῆς.

Τινὲς γαῖαι καλῶς κατὰ τὸ φαινόμενον συντεθειμέναι εἶναι, κατ' ἐξοχὴν ἀκαρποί, ὥστε οὔτε αἱ συνήθεις παρατηρήσεις, οὔτε οἱ κοινοὶ τρόποι δὲν δίδουσι τοὺς ἀρμοδίους τρόπους εἰς τὴν εὐρυσιν τῶν αἰτιῶν καὶ εἰς τὴν ἀποφυγὴν τῶν ἀποταξιδμάτων. Τότε δὲ ἡ χρῆσις τῶν χημικῶν μέσων διαλύει πᾶσαν ἀμφιβολίαν ἐπειδὴ βεβαίως ἡ γῆ περιέχει βλαβεράν τινα οὐσίαν, τὴν ὁποίαν ἀφ' οὗ γνωρίσωμεν εὐκόλως ἐξολοθρεύομεν.

Ἀλλὰ πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ λόγου πρέπει νὰ φέρωμέν τινα παραδείγματα. Ἄν τὰ σιδηροῦχα ἄλατα περισσεύουσιν εἰς τὴν ἐξετιζομένην γῆν, ἡ ἀσβεστός δύναται νὰ τὰ διαλύσῃ ἂν εὐρίσκηται ἄμμος πολλή, ἀρκεῖ νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν ἀργιλὸν καὶ τὴν ἀσβεστον ἂν ἐξεναντίας λείπῃ ἡ ἀσβεστός, ἡ θεραπεία εἶναι εὐκόλος ἂν περισσὴ ἡ φυτικὴ ὕλη, τὴν ἀδυνατίζομεν μὲ τὴν ἀσβεστον καὶ μὲ τὴν πυρκαϊάν. Τέλος ἂν δὲν ὑπάρχῃ φυτικὴ ὕλη, τὴν ἀναπληροῦμεν ὅσῳ δυνατόν μὲ τὴν κοπρίαν.

Πολλὰκις ζητεῖται νὰ μάθωμεν ποῖον εἶδος ἀσβεστοπέτρης πρέπει νὰ μεταχειρισθῶμεν εἰς τὴν γεωργίαν. Ἄν θελήσωμεν τότε νὰ λύσωμεν τὸ πρόβλημα τοῦτο διὰ τῆς πείρας, θέλομεν πολλὸν καιρὸν, ἴσως μάλιστα τινὰς χρόνους, καὶ δοκίμια, τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ κατασταθῶσι ἐλαπτικά. Ἀλλὰ διὰ τῆς χημείας ἐντὸς ὀλίγων σειγμῶν δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν τὴν φύσιν τῆς ἀσβεστολίθου, καὶ εἰς τὴν χρησιμῆν εἶτε ὡς κοπρία εἰς τὰς διαφόρους γαῖας, εἶτε ὡς οἰκοδομικὸν μίγμα.

Ἡ ἀσφαλτώδης γῆ εἰς ἰδιαιτέρας στερεότητος καὶ φύσεως γῆν χρησιμεύει ὡς ἀξιόλογος κοπρία ἄλλ' εὐρίσκομεν ἀσφαλτώδεις γαῖας περιεχούσας τίσας σιδηρούχους οὐσίας, ὥστε ἐλάπτουσι καιρίως τὰ φυτὰ. Ἀλλ' ἡ χημεία προσδιορίζει εὐκόλως τὴν φύσιν καὶ τὰς χρήσεις τοιαύτης γῆς.

Εἰς ὀλίγα πράγματα διαφοροῦσιν οἱ γεωργοὶ τὸσον, ὅσον εἰς τὸ περὶ κοπρίας ζήτημα. Ὅποια πρέπει νὰ ἦναι ἡ κοπρία, ὅταν θάπηται εἰς τὴν γῆν; συμφερεῖ ἄραγε νὰ ἦναι νέα; ἢ χιωνομένῃ; ἢ ἄλλῃ;

Ἀλλ' ὅστις ἐξετάσῃ τὸ πρᾶγμα κατὰ τοὺς ἀπλουστάτους τῆς χημείας κανόνας, δὲν θέλει ἀμφιβάλλει ποσῶς ἐπειδὴ εὐθὺς ἀφ' οὗ ἀρχίσῃ ἡ κοπρία νὰ διαλύεται, ἀναδίδει τὰς ἀερόμας αὐτῆς οὐσίας, καὶ ὁποῖα μάλιστα

παγύνουσι καὶ ὠφελουσι τὴν γῆν. Ὅθεν ἡ κοπρία, ἥτις ἤδη ἐχώνευος καὶ ἠλλοιώθη διὰ τοῦ ὄργασμοῦ, ὥστε κατήνησεν ὡς σωρὸς μιλκῶς καὶ ζυμώδης, ἀπέβαλεν ἐν γένει τὸ τρίτον, ἴσως δὲ καὶ τὸ ἡμισυ τῶν ἀναγκασιότων αὐτῆς στοιχείων.

Ἐκ τούτου συμπερινομεν εὐκόλως ὅτι ἔπρεπε νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν κοπρίαν εὐθὺς ἀφ' οὗ ἀρχισε νὰ ἀνάπτη διὰ νὰ ἐνεργήσῃ ὅσον δυνατόν εἰς τὰ φυτὰ, καὶ νὰ μὴ στερηθῇ κανὴν μέρος τῆς θρεπτικῆς δυνάμεως, τὴν ὁποίαν εἶχεν.

Ὀλίγος ὄργασμός (χιώνευσις) εἶναι ἀναγκαῖος διὰ νὰ ἐξομωσῇ, τρόπον τινά, τὴν κοπρίαν ἐπειδὴ διαλύει τὰς φυτικὰς ὕλας, καὶ οὕτως ἡ κοπρία μιγνύεται μὲ τὴν γῆν καλῆτερον.

Ἄλλ' ὁ ὑπερβολικὸς ὄργασμός ἐλάπτει πάντοτε τὰς κοπρίας καὶ μάλιστα εἰς τοὺς λάκκους, ὅπου τὰς στειβάζουσι ὅθεν καλῆτερον νὰ μὴ χιωνεύσῃ παντελῶς ἡ κοπρία παρὰ τὸ νὰ χιωνεύσῃ πολὺ ἐπειδὴ ἡ ὑπερβολὴ τοῦ ὄργασμοῦ ἀφανίζει τὴν θρεπτικὴν ὕλην, καθὼς ἡ πυρκαϊά. (3)

(Ἀκολουθεῖ).

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Τὸ Ἀρχιμηδεῖον κάτοπτρον.

Περὶ τὰ 212 Π. Χ. ἐξεστράτευσαν οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τῆς Σικελίας, καὶ στρατηγούντος τοῦ Μαρκέλλου ἐπολιόρκησαν τὰς Συρακούσας, πρωτεύουσιν τῆς νήσου. Ἡ πόλις ἦτον κακῶς ὠχυρωμένη, καὶ ἐπὶ πολὺ δὲν ἠθέλων ἀντιταχθῆ κατὰ τῶν ἐχθρικῶν δυνάμεων, ἂν δὲν ὑπῆρχεν ἐντὸς τῶν τειχῶν τῆς ἀνθρωπος τοῦ ὁποίου ὁ μέγας νοῦς ἦτον πολλῶν στρατευμάτων ἀντάξιος.

Ὁ ἀνθρωπὸς οὗτος ἦτον ὁ Ἀρχιμήδης, ὁ σταγειῶν φιλόσοφος.

Μεταξὺ τῶν μηχανῶν τὰς ὁποίας ἐρεῖρε πρὸς ἀμυναν κατὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐφόδων θαυμάζουν πρὸ πάντων ὁ Πολύβιος, ὁ Τίτος Λίβιος καὶ ὁ Πλούταρχος τὰ καυστικὰ κάτοπτρά του, διὰ τῶν ὁποίων, ὡς λέγουσι, ἐσφενδόνιζε τοῦ ἡλίου τὰς φλόγας κατὰ τῶν ἐχθρικῶν πλοίων καὶ τ' ἀπετέφρωνε ὡς ἐπλησίαζαν ὑπὸ τὰ τείχη τῆς πόλεως.

Εἰς διάστημα δεκαπέντε ἢ δεκαεξαιώνων ἡ διήγησις αὕτη θεωρεῖτο ὡς

ἀλήθεια ἀνεπιβεβαιώθη, καὶ ἐπιστεῖντο παρὰ πάντων. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα ἀμφιβολία ἐγεννήθησαν περὶ αὐτῆς, καὶ οἱ μεταγενέστεροι μηχανικοὶ μὴ δυνήθέντες νὰ πρᾶξωσι διὰ παντοδαπῶν δοκιμῶν τοιοῦτον ἀποτέλεσμα, τὴν ἐλευώρησαν ὡς μυθώδη, χωρὶς ν' ἀναλογισθῶσιν ὅτι τὰ καυστικὰ κάτοπτρα δὲν ἔχουν τι θαυμαστότερον ἀπὸ τὸς ἄλλας ἀνακαλύψεις τῆς ἀρχαιότητος, αἱ ὁποῖαι ἐπωλέσθησαν ἔκτοτε δι' ἡμᾶς. Ποία π. χ. νεώτερα μηχανὴ δύναται νὰ καταβιβάσῃ ἀπὸ τὴν μεγάλην πυραμίδα τῆς Αἰγύπτου τὸν μέγαν εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κείμενον λίθον; Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο φαίνεται σήμερον ἀκατόρθωτον, καὶ μ' ὄλον τοῦτο αἱ ἀρχαῖαι μηχαναὶ κατώρθωσαν νὰ τὸν ἐγείρουν εἰς τὸ ὕψος ἐκεῖνο. Τοιαύτη ἦτον τῶν ἀρχαίων οἰκοδομικῶν μηχανῶν ἡ δύναμις, ἀλλὰ τὴν δύναμιν ταύτην δὲν δυνάμεθα νὰ παράξωμεν σήμερον πλέον.

Ἡ ἐφεύρεσις τοῦ Ἀρχιμήδου ἐφαίνετο λοιπὸν πλάσμα ἀνίπαρκτον εἰς τοῦ δεκάτου ὀγδοῦ αἰῶνος τοὺς φιλοσόφους, καὶ αὐτὸς ὁ Καρτέσιος τὴν ἐθεώρει ὡς μῦθον. Ἀλλ' ὁ Βυρῶν ἐπιχειρήσας αὐτὸς πειράματα ἐπὶ τοῦ φαινομένου τούτου, ἀπέδειξεν ἀδίκως τοὺς κατὰ τῆς εὐπιστίας τοῦ Πολυβίου, τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Τίτου Λιδίου τῶν προκατόχων του χλευασμοῦς.

Ἴδου ποῖα ἦσαν τὰ πειράματα τοῦ Βυρῶνος.

Τὴν 29 Μαρτίου μετὰ μεσημβρίαν, ἐνῶ ὁ ἥλιος ἔλαμπε καθαρὸς, ἔκαστε μὲ 128 ἐπίπεδα κάτοπτρα ἐλατίνην σανίδα, εἰς ἀπόστασιν 150 ποδῶν. Ὁ ἐμπρησμὸς ἤρχισε ταχύτατα, καὶ διεδόθη διὰ μιᾶς εἰς ὄλην τοῦ ξύλου τὴν ἔκτασιν, ἣτις ἐδέχετο τὰς ἀντανακλωμένας ἀκτίνας, ἔχουσαν 16 δακτύλων διάμετρον.

Αὐξήσας τῶν κατόπτρων τὸν ἀριθμὸν, κατώρθωσε τὸν ἐμπρησμὸν τοῦτον καὶ εἰς 200 καὶ εἰς 210 ποδῶν ἀπόστασιν. Κατὰ τὸν Βυρῶνα ἄλλαι ἀπόπειραι παρήγαγον τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα καὶ μέχρι 400 ποδῶν καὶ ἐπέκεινα.

Ἡ θερμότης ἣτις προήρχετο ἀπὸ τὰ κάτοπτρα ταῦτα, ἦτον ἰκανὴ ὥστε ν' ἀναλύσῃ μέταλλα. Ἀργυρὰ πινάκια ἀνέλυσαν μετὰ 8 λεπτά ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ἑστίαν 224 κατόπτρων, εἰς ἀπόστασιν 45 ποδῶν.

Τὰ πειράματα ταῦτα ἦσαν ἀπόδειξις ἰκανὴ τῆς ἀληθείας τοῦ ἐμπρησμοῦ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στόλου, ἢ τουλάχιστον τῆς μεγάλης αὐτοῦ πιθανότητος, διότι τῶν ἀρχαίων αἱ προσβολαὶ ἐγένοντο ἐκ τοῦ σύνεγγυς. Ἄμα ἐπλησίασαν ὁ Ῥωμαϊκὸς στόλος, διέσχεν ὁ Ἀρχιμήδης ἐν ἐξαίτων κατόπτρον καὶ

ἄλλα μικρότερα εἰς ἀποστάσεις τὰς ὁποίας προλαβόντως εἶχε προὑπολογισθῆ, καὶ τὰ διέθεσε μ' ἐλατήρια, ὥστε νὰ κινῶνται ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεως καὶ θέσεως τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, καὶ ἀντανακλῶντα τὰς ἠλιακὰς ἀκτίνας, νὰ κατακαίωσιν αὐτὰ ἅμα ἐπλησίαζον. Ἀλλ' ἡ ἀπόστασις δὲν ἐδύνάτο νὰ εἶναι ὑπὲρ τοὺς 150 πόδας, ὥστε τὸ κάτοπτρον τοῦ Βυρῶνος εἶχε τὴν αὐτὴν ὡς καὶ τὸ τοῦ Ἀρχιμήδου ἐνέργειαν. Κατὰ δυστυχίαν ὁμοῦ, τὸ κάτοπτρον τοῦ Βυρῶνος ὡς ἐκ τοῦ μηχανισμοῦ του ἦτον δύσχρηστον καὶ δυσάρμοστον πρὸς πᾶσαν ἀπόστασιν, διότι ἀπηγεῖτο ἡμίσεια ὠρα διὰ νὰ μετακινήθῃ ὥστε μέγα πρόβλημα ἔμενον ἀκόμη νὰ λύσῃ ἡ μηχανικὴ.

Ὁ Ἄγγλος Ῥοβερτσὸν τέλος, ἐφευρετὴς πολλῶν ἐργαλείων τῆς φυσικῆς, ἐπαναλαβὼν τὰ πειράματα τοῦ Βυρῶνος ἐζήτησε νὰ ἐφεύρῃ ἀπλούστερόν τινα μηχανισμὸν τῶν καυστικῶν κατόπτρων, δι' οὗ ν' αὐξάνῃ ἢ νὰ ἐλατῶνῃ κατὰ θέλησιν τὴν ἀπόστασιν τῆς ἐστίας αὐτῶν, καὶ μετὰ διαφόρους ἀποπειράς ἐσύνθεσε τέλος τὴν μηχανὴν του ὡς ἀκολούθως:

Διέθεσεν ὅλα του τὰ κάτοπτρα εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπίπεδον μὲ τρόπον ὥστε ν' ἀποτελῶσι πολλοὺς κύκλους συγκεντρικούς. Ἐκαστον κάτοπτρον κινεῖται περὶ ἓνα ἄξονα, καὶ προσέτι δύναται νὰ κλίνῃ καὶ πρὸς τὸ κέντρον τοῦ κύκλου, ὡς τοῦτο φαίνεται ἐκ τῆς κατατομῆς εἰς τὸ σχῆμα. Ἀλλὰ συγχρόνως ἔχει ἕκαστον ὀπισθεν στερεὰς λαβίδας, συνδεδεμένας μὲ ἄρμους προσηρμοσμένους εἰς στρυγγύλην κινήτην σανίδα παράλληλον μὲ τοῦ καυστικοῦ κατόπτρου τὴν ἐπιφάνειαν. Ὅσάκις ἡ σανὶς αὕτη στρέφεται πρὸς τὰ δεξιὰ ἢ πρὸς τ' ἀριστερά, ἡ κλίσις τῶν μᾶλλον ἀπὸ τὸ κέντρον ἀπεχόντων ἄρμῶν γίνεται φυσικῶς μεγαλητέρα ἀπὸ τὴν κλίσιν τῶν εἰς τὸ κέντρον πλησιεστέρων. Ὡς ἐκ τούτου αἱ λαβίδες τῶν κατόπτρων κλίνουν μᾶλλον ἢ ἦττον, καὶ πλησιάζουν ἢ μακρύνουν τὸ σημεῖον τῆς κοινῆς ἐστίας, εἰς τὸ ὅποιον αἱ ἀκτῖνες συναπαντῶνται, ὥστε ἀπλῆ κινήσις τῆς εἰς τὴν κινήτην σανίδα προσηρμοσμένης λαβίδος ἀρκεῖ νὰ μεταβάλλῃ ἀμέσως τῆς ἐστίας τὴν θέσιν. Πρῶτον μὲν λοιπὸν τίθεται τὸ καυστικὸν κάτοπτρον κατὰ τὴν διεύθυνσιν καθ' ἣν πρόκειται νὰ συγκεντρώσῃ τὰς ἠλιακὰς ἀκτίνας, μετὰ δὲ ταῦτα κατὰ τὴν ἀπόστασιν τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ὅποιον πρόκειται νὰ καῖ, αὐξάνεται ἢ ἐλαττοῦται ἡ ἀπόστασις τῆς ἐστίας.

Τὴν σήμερον μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν τῶν πυροβόλων καταστησάντων τὴν ἀγχιμαχίαν ἀδύνατον, τὸ καυστικὸν κάτοπτρον δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ὑπεράσπισιν τῶν πόλεων πλέον, ἀλλὰ καθιστᾶται ἰδίως χρήσιμον εἰς τῆς φυσικῆς τὰ πειράματα, ἀντικαθιστῶν τὰ συνήθη ἀντανακλῶντα

κατόπτρα τὰ ὀπίθ' εἶναι δυσχερῆτα, διότι ἡ ἔστια τῶν εἶναι πάντοτε πολὺ
λά ὑψηλῇ, ὥστε δυσκόλως δύνανται νὰ ἐκτεθῶσιν εἰς αὐτὴν ἀντικείμενα
πρὸς ἐμπρησμόν ἢ ἀνάλυσιν. Ἐξ ἐναντίας τὸ καυστικὸν κίτρινον φέρει
τὴν ἔστιαν καὶ πρὸς τὰ κάτω, καὶ δύναται νὰ παράξῃ ὅποιον δῆποτε βαθ-
μὸν θερμότητος, ἀρξῆ μόνον ἀναλόγως τῷ αὐξάνθη ἢ νὰ ἐλαττωθῇ ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν κατόπτρων.

Μακροβιότης τῶν ἐγγάμων. Δόξη νοτομοῦ τοῦ 1828

Πολυκαθὺς τις ἰατρός τοῦ Βερολίνου, ὁ Κ. Κάσπαρ, ἐκαμεπεριέργων πινά-
κτολογημάτων περὶ τῆς θνήσκουσιν τῶν ἐγγάμων ὡς πρὸς τὴν τῶν ἀγάμων.
Βεβαιώνει, ὅτι διὰ μὲν τὴν ὑπεκδρον εικοσιπενταετη γυναικία ἢ κατὰ μέ-
σον ὄρον διάρκεια τῆς ζωῆς εἶναι περίπου 36 χρόνοι, διὰ δὲ τὴν ἀνύπαν-
δρον 30 1/2. Εἰς ἡλικίαν 30 χρόνων ὑπάρχει διαφορὰ 4 ἐτῶν πρὸς γά-
μιν τῆς ὑπέκδρον εἰς ἡλικίαν 35, δύο ἐτῶν διαφορὰ, καὶ αὐτῷ καθεστῆς.
Περὶ τῶν ἀνδρῶν βεβαιώνει, ὅτι ἡ θάλας τῶν ἀπὸ 30 ἕως 45 ἐτῶν ἡλι-
κίας εἶναι 18 μόνον, διὰ τοῦς ἐγγάμους, 27 δὲ διὰ τοῦς ἀγάμους, καὶ ὅτι,
ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγάμων, ὅσοι φθάνουν εἰς ἡλικίαν 40 χρόνων, ὑποτε-
θῇ 44, ὁ τῶν ἐγγάμων εἶναι 76. Ἡ διαφορὰ γίνεται ἀκόμη σημαντικώτε-
ρα, ὅσον προβαίνει ἡ ἡλικία. Ἐξηκονταετῆς εὑρίσκει τις 22 ἀγάμους, καὶ
27 ἐγγάμους· ὀγδοηκονταετῆς, ἀν τυχὸν ἐφθεθῶσι ζῶντες 3 ἀγάμοι, θέ-
λουν εἰς ἄπαντος εὑρεθῆν 9 εὐλογημένοι. Ἀπὸ τὰς γυναίκας 72 ὑπεκδρον
φθάνουν εἰς ἡλικίαν 45 χρόνων, ἀνύπανδραι δὲ μόνον 52. (ἐνωτινὸς καὶ
καστὸς κτλ.)

ΕΚ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Καὶ ἐκ τῆς βασιλικῆς τυπογραφίας... (The following text is extremely faint and largely illegible, appearing to be a list of names or titles printed at the bottom of the page.)